

Lahden Uudenkylän Puutien asemakaava-alueen luontoselvitys 2021

Ilpo Kekki & Timo Metsänen
4.11. 2021

LUONTOSELVITYS
METSÄNEN

Adelenpolku 2 B, 00590 Helsinki | +358 44 54 84 625 | www.metsanen.com

1 JOHDANTO.....	3
2 ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS.....	3
3 AINEISTOT, MENETELMÄT, SELVITYKSET.....	4
3.1 Aiemmat tutkimukset ja selvitykset.....	5
3.2 Olemassa olevat muut aineistot.....	5
3.3 Vuonna 2021 tehdyt selvitykset.....	6
3.3.1 Luontotyytit.....	6
3.3.2 Palosirkka.....	6
4 TULOKSET.....	7
4.1 Alueen kuvaus ja luontotyytit.....	7
4.2 Huomionarvoiset kasvit.....	13
4.3 Palosirkka.....	13
4.4 Vieraslajit.....	13
4.5 Muuta.....	13
5 JOHTOPÄÄTÖKSET, SUOSITUKSET JA JATKOSELVITYSTARPEET.....	14
LIITTEET.....	15

*Kannen kuva: Selvitysalueen varastokentän keskiosa. © Ilpo Kekki, 2021.
 Muut kuvat © Ilpo Kekki, 2021 ja kuva 4.5. Timo Metsänen, 2021.
 Karttojen pohjakartat © Maanmittauslaitos, 2021.*

1 JOHDANTO

Lahden kaupunki tilasi heinäkuussa 2021 Luontoselvitys Metsäseltä Uudenkylän Puutien alueelle luontoselvityksen. Työkokonaisuus käsitti niin sanottujen lakikohteiden ja arvokkaiden luontotyyppien sekä huomionarvoisten putkilokasvien ja palosirkan kartoitukset. Maastotyöt alueella tehtiin heinä–elokuussa.

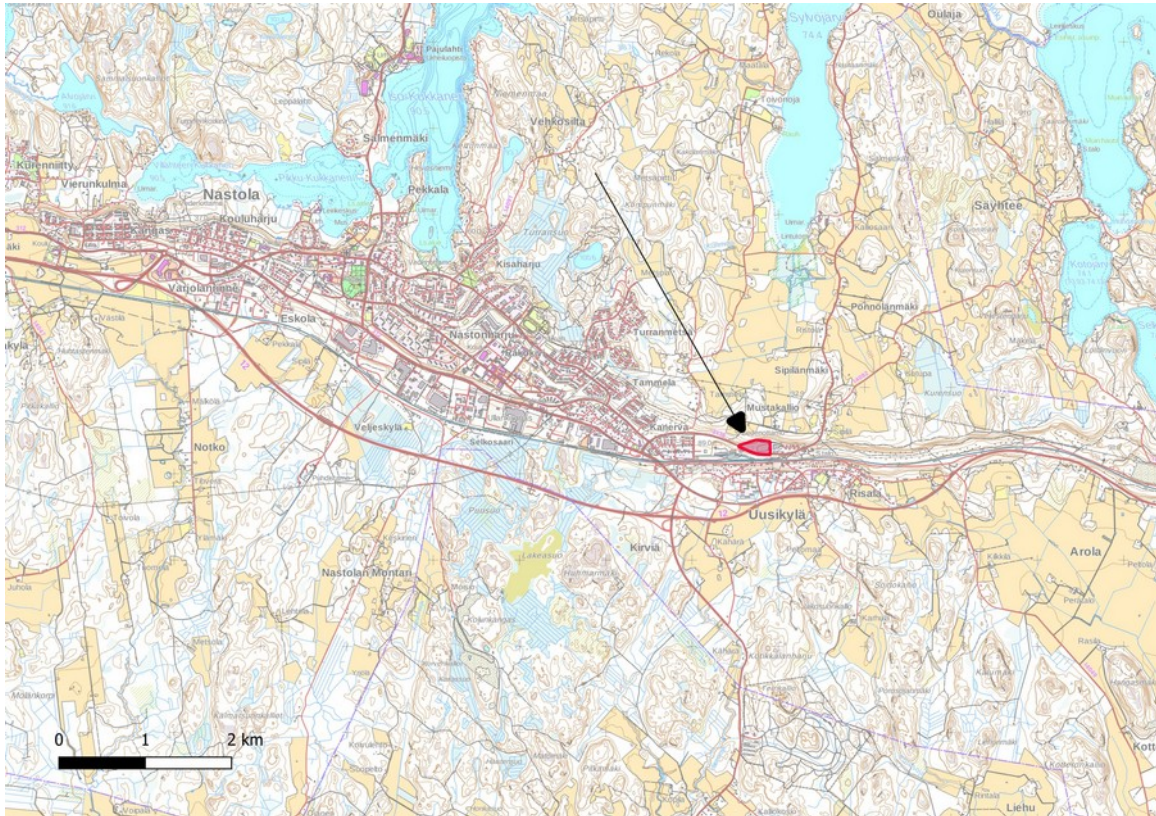
Selvitysten tavoitteena oli tuottaa alueelta maankäytön suunnittelua varten riittävät luontotiedot asemakaavoitusta varten. Alueella on vanha yleisurheilukenttä, joka kaavoitetaan teollisuustontiksi.

Luontoselvityksen maastotöistä ja raportoinnista vastasivat FM luontokartoittaja (eat) Ilpo Kekki ja ympäristösuunnittelija (AMK), luontokartoittaja (eat) Timo Metsänen.

2 ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Puutien asemakaava-alue sijaitsee Lahden Nastolassa, Päijät-Hämeen maakunnassa (Kuva 2.1). Kasvimaantieteellisesti alue sijoittuu eteläbooraaliseen vyöhykkeeseen, Lounaismaan eli vuokkovyöhykkeen metsäkasvillisuusalueelle. Geologisesti selvityskohde on kokonaisuudessaan Salpausselkä I:n reunamuodostuman aluetta ja maalajiltaan soraa.

Alueen tarkempi sijainti on Uudenkylän Mustakalliossa, ja sitä rajaa etelässä Heinolantie ja itäpuolella Puutie ja Imex Wood Oy:n puutuotetehdas. Itäosassa on ulkovarastona käytetty vanha urheilukenttä, jonka ympärillä on pohjois-, länsi- ja eteläpuolella metsää. Urheilukenttä- ja metsäosien lisäksi selvitysrajaukseen kuuluivat Heinolantien piennaralueet.

Kuva 2.1. Selvitysalueen sijainti Lahden Nastolassa.

3 AINEISTOT, MENETELMÄT, SELVITYKSET

Luontoselvityksen tarkoituksena oli tuottaa asemakaava-alueelta maankäyttö- ja rakennuslain mukainen riittävä luontoselvitys kohteen maankäytönsuunnittelua ja luontovaikutusten arviointia varten. Tarjouksen mukaisesti alueen luontoselvitykseen sisältyivät seuraavat asiat:

-Luontotyytit

- Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyytit
- Metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
- Vesilain mukaiset suojeltavat vesiluontotyytit (Luvun 2 11§:n kohdan 1 ja luvun 3 2§:n kohdan 8 mukaiset kohteet)
- METSO-ohjelman mukaiset arvokkaat kohteet
- Uhanalaiset luontotyytit (LUTU)

- Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet
- Huomionarvoinen kasvillisuus
  - selvitetään luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettujen ja uhanalaisten lajien esiintyminen selvitysalueella sikäli kuin se on mahdollista loppukesällä
- Palosirkka
  - selvitetään palosirkan esiintyminen selvitysalueella lajille potentiaalisissa elinympäristöissä

3.1 Aiemmat tutkimukset ja selvitykset

Alueella ei ole tehty aikaisempia asemakaavatasoisia luontoselvityksiä. Läheinen Uudenkylän ratapiha-alue on sisällynyt v. 2016 palosirkkaselvityksiin (Metsänen & Kekki 2016).

3.2 Olemassa olevat muut aineistot

Julkaisujen ja raporttien lisäksi aluetta koskevia muita työssä käyttökelpoisia (paikkatieto)aineistoja pyrittiin hankkimaan eri organisaatioilta. Hankittuja tai tarkastettuja aineistoja olivat:

Suomen ympäristökeskus (SYKE)

- Luonnonsuojelualueet (yksityiset ja valtion)
- Natura 2000 -alueet
- Pohjavesialueet
- Koskiensuojelulla suojellut vesistöt
- Luonnonsuojeluohjelma-alueet
- Soidensuojelun täydennysehdotus

LUOMUS

- Laji.fi portaali.

Päijät-Hämeen liitto

- POSKI -hankkeen loppuraportti (2013)
- Päijät-Hämeen ekologisen verkoston päivitys ja laajat yhtenäiset metsäalueet (2013)
- Päijät-Hämeen hiljaiset alueet (2012)

BirdLife Suomi

- Kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden rajaukset (IBA-alueet)
- Kansallisesti tärkeiden lintualueiden rajaukset (FINIBA-alueet)

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry (PHLY)

- Maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden (MAALI) hankkeen aineistot

3.3 Vuonna 2021 tehdyt selvitykset

3.3.1 Luontotyytit

Luontoselvitykseen sisältyi mahdollisten luonnonsuojelulain (29 §) suojeltavien luontotyyppien, metsälain (10 §) erityisen arvokkaiden elinympäristöjen ja vesilain (2 luvun 11§:n mukaisten kohteiden sekä 3 luvun 2 § kohdan 8 kohteiden) luontotyyppien lisäksi muut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden kohteiden kuten uhanalaisten luontotyyppien inventointi.

Luontotyyppikartoituksessa määritettiin luontotyyppi, laadittiin kasvillisuuskuvaus ja arvioitiin kohteen edustavuutta. Kartoituksen osana etsittiin huomionarvoisia putkilokasveja. Kasvillisuuskartoituksessa tehtiin lisäksi havaittujen putkilokasvien lajilista ja karkea runsausluokkarvio kustakin lajista (Liite 1).

Kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi tehtiin alueella 23. heinäkuuta, ja sitä täydennettiin palosirkkakäynnin jälkeen 13. elokuuta. Ajoitus oli kasvillisuuskartoituksen ensimmäisen kierroksen kannalta myöhäinen, mahdollisesti joitakin vähälukuisia alkukevään lajeja on saattanut jäädä havaitsematta. Kartoitusta edeltänyt runsaat puolitoista kuukautta oli harvinaisen helteinen ja poikkeuksellisen kuiva, minkä seurauksena kuivimmilla kasvupaikoilla ruohokasvit olivat paikoittain täysin kuihtuneita.

3.3.2 Palosirkka

Palosirkkaa etsittiin 13. elokuuta lajille soveltuvista elinympäristöistä, joita selvitysalueella olivat urheilukentän varastoalue ja kenttää ympäröivä

avoin tai vähäpuustoinen vyöhyke sekä Heinolantien ja sen viereisen pyörätien pientareet.

Ennen kartoitusta havaintopäivän sopivuus palosirkkojen etsintään käytiin varmistamassa läheisellä tunnetulla esiintymällä, jossa sirkat olivat aktiivisia ja helposti löydettävissä.

Elokuu on optimaalista inventointiaikaa palosirkkan kartoittamiseksi, kunhan sää on lämmin ja aurinkoinen.

4 TULOKSET

4.1 Alueen kuvaus ja luontotyypit

Selvitysalueen luontotyypit jakautuvat kahteen pääryhmään, muutettuihin elinympäristöihin (urheilukentän varastoalue ja teiden pientareet) ja metsään (muu osa selvitysalueesta).

Urheilukentän varastoalue

Urheilukenttää on käytetty ulkovarastona, jossa on säilytetty sekalaista pääasiassa tuotantotoimintaan liittyvää välineistöä ja tuotteita. Kentällä on neljä leveähköä ajoväylää, jotka ovat enimmäkseen hiekkaisia ja kasvitomia tai ne ovat vain niukasti kasvittuneita. Väylien välissä ja kentän reunoissa olevat alueet ovat pääasiassa kasvittuneita ja vaihtelevan peitteisiä. Kentän itäpuoliskossa muuta aluetta aktiivisempi varastointi on estänyt tai vähentänyt kasvittumista. Kentän pohjoisreunaa kiertävä läjitetty valli on ilmeisesti kentän rakentamisajalta peräisin. Valliin liittyvät kuopat lienevät samalta ajalta. Valli on pensoittumassa.

Kuva 4.1. Näkymä varastokentän pohjoisreunasta.

Kentän kasvillisuus koostuu osittain varsinaisista niittylajeista, joissa on ketolajeja ja joitakin tyypillisesti myös tuoreemmilla kasvupaikoilla viihtyviä lajeja. Osittain on myös muokatuille hiekkamaille ja joutomaille ominaista lajistoa.

Kenttä on kasvilajistoltaan kohtalaisen runsas ja monipuolinen. Valtalajit vaihtelevat ajoittain, heinäisyys on kuitenkin vallitsevaa isolla osalla alueesta. Heinistä tavallisia ovat nurmirölli, hietakastikka, koiranheinä, juolavehnä, niittynurmikka ja timotei. Ruohokasveista runsaita ovat siankärsämö, ahosuolaheinä, syysmaitiainen, niittyhumala, hopeahanhikki, valkoapila, pihatatar. Joillakin aloilla metsäapila kasvaa runsaana, paikoin myös karvaskallioinen. Kentän niukkaa lajistoa edustavat ketomaruna, pölkkyruoho ja metsänätkelmä (joista kaksi jälkimmäistä on perinnebiotoopeilla huomionarvoisia lajeja).

Teiden pientareet

Selvitysrajaukseen kuuluneet Heinolantien pientareet vaihtelevat kasvupaikkoina hyvin kuivista ja osin paahteisista osista tuoreempiin jaksoihin. Tuoreimmat osat sijoittuvat pyörätien eteläiselle pientareelle itäpuoliskossa. Kuivimmat ja paahteisimmat osat puolestaan ovat pääasiassa tien ja pyörätien välikaistassa. Tien pohjoispuolella on myös joitakin paahteisia jaksoja metsään rajautuvassa kapeassa etelärinnekaistassa. Asvaltteja reunustaa vaihtelevan levyinen kasviton tai hyvin vähäkasvinen hiekkakaista.

Pientareiden valtalajisto vaihtelee aloittain. Kuivilla paikoilla selvät valtalajit ovat huopavoikeltano, kanerva ja sianpuolukka. Huopavoikeltanoa on tiheinä kasvustomattoina etenkin pyörätien ja Heinolantien välisessä kaistassa, jossa ruohokasvillisuus on melko monipuolista. Kaistan tavallisia lajeja ovat siankärsämö, ahopukinjuuri, hiirenvirna ja hopeahanhikki. Paimenmataraa on jonkin verran, samoin piennarmataraa (risteymä paimenmatara x keltamatara). Silmälläpidettävä kelta-apila kasvaa pieninä ryhminä tai yksittäin keskikaistassa runsaan 50 m:n matkalla (ks. Huomionarvoiset kasvit).

Keskikaistan itäpuoliskoon on istutettu harvaan riviin vaahteraa. Tämä jakso on lajistoltaan melko yksipuolinen ja siinä on tuoreen kasvupaikan lajistoa, kuten voikukkaa ja vuohenputkea, tosin kuivilla aloilla tässäkin osassa huopavoikeltano on vallitseva. Vuohenputkea on tiheinä kasvustoina pyörätien eteläisellä piennaralueella itäpuoliskossa.

Kanerva ja sianpuolukka kasvavat runsaina kasvustoina Heinolantien pohjoispuolen pientareella, etenkin metsän rajaamassa etelärinteessä. Nämä kaistat ovat hyvin kuivia ja niillä on myös poron- ja hirvenjäkäläaloja sekä paikoin kangaskarhunsammalia. Samantyyppistä kasvillisuutta on myös tien pyörätien eteläpuolella länsipuoliskossa. Tienpientareilla on myös paikallisesti, melko niukkoina tai yksittäin esiintyviä lajeja, kuten kissankello, karvaskallioinen, ketomaruna ja ketotuulenlento.

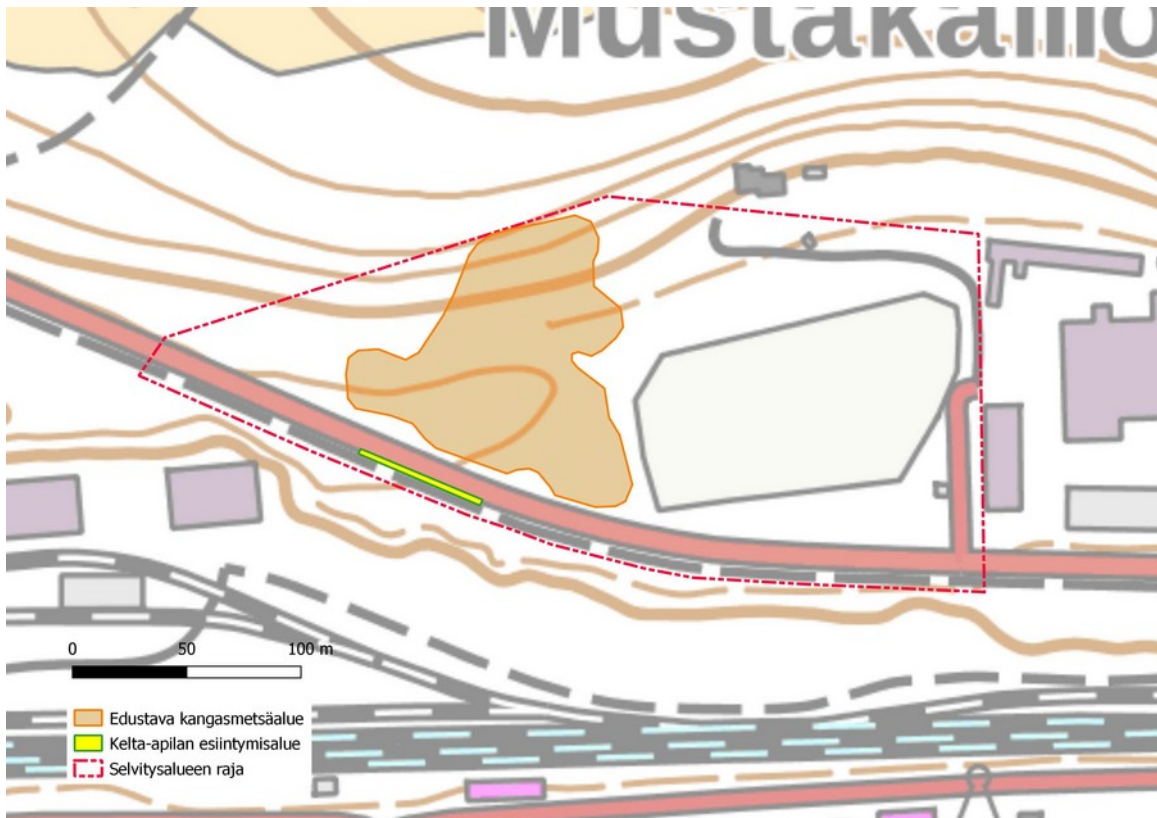

Kuva 4.2. Silmälläpidettävän kelta-apilan kuivunutta kasvustoa Heinolantien ja pyörätien välisessä kaistassa.

Puutien varressa on vain hyvin lyhyillä ja kapeilla jaksoilla piennarkasveja ja lajisto on tavanomaista.

Metsäosa

Metsän kasvupaikkatyypit vaihtelevat kuivahkon kankaan puolukkatyy-pistä tuoreen kankaan mustikkatyyppiin. Nämä tyypit vaihtelevat lomit-tain tai kasvupaikoissa on kummankin tyypin piirteitä. Yleisilmeeltään kentän länsipuolinen osa on lähempänä puhdasta puolukkatyyppiä, se on mäntyvaltainen, varpuinen kangas ja puolukka on useilla aloilla mustikkaa runsaampi. Kasvupaikkatyyppin tunnuspiirteet ovat selvimmät lähellä tietä olevalla selänteellä, jossa pohjakerroksessa on seinäsammalen seassa myös vähäisiä poronjäkäälälaikkuja.

Kuva 4.3. Edustavan metsän sijainti selvitysalueella ja kelta-apilan esiintymisalue Heinolantien varressa.

Selvitysalueen tuoreen kankaan alat ovat kasvupaikkatyyppin karummasta päästä. Tyypillisimmissä kohdissa melko hyväkasvuinen mustikka on selvästi vallitseva varpu, ja pohjakerroksessa on laajalti metsäkerrossammalta. Ruohoja on kuitenkin niukasti. Mustikkatyyppi on edustavinta kentän länsipään lähellä (ja osin kentän eteläpuolella), missä mäntyjen lisäksi on kuusta ja haapaa.

Isolla osalla selvitysalueesta metsärakenne on luonnontilaisen kaltainen ja edustavuudeltaan hyvä tai kohtalainen. Pääosin varttunut puusto on eri-ikäistä, ja vanhimmat puut ovat vähintään satavuotiaita ylispuumäntyjä. Lisäksi on muutamia vanhoja koivuja ja yksittäisiä varttuneita kuusia. Kentän lähellä ja pohjoisrajan tuntumassa on monikoloisia haapoja. Laho- puusto on pääasiassa melko tuoretta ja sitä on kohtalaisesti maapuina ja pystykeloina.

Kuva 4.4. Selvitysalueen länsiosan luonnontilaisen kaltaista kangasmetsää.

Alueella on tehty kauan sitten harvennus. Metsän yleisilmeeseen vaikuttaa myös alueen kivisyys, mikä on tyypillinen piirre Nastolan itäosan Salpausselällä. Edustavimman luonnonmetsäosan rajausta on esitetty Kuvassa 4.3. Se täyttää Metso-toimenpideohjelman II luokan valintakriteerit (kuivahkot, kuivat ja karukkokankaat -ryhmä).

Varttuneet kuivahkot kankaat ovat luontotyyppinä erittäin uhanalaisia (EN) ja havupuuvaltaiset varttuneet tuoreet kankaat vaarantuneita (VU) Etelä-Suomessa. Ensimmäisellä Salpausselällä luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset metsät ovat harvinaisia ja ne ovat yleensä pienialaisia.

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelu-, metsä- tai vesilain tarkoittamia suojeltavia luontotyyppisiä.

4.2 Huomionarvoiset kasvit

Selvitysalueelta ei ole tiedossa aiempia kangasvuokkohavaintoja. Nastolan alueen Salpausselältä tunnetaan kuitenkin paljon havaintoja, joista monet ovat viime vuosilta.

Kasvupaikka-arvion perusteella kangasvuokon esiintyminen on mahdollista myös selvitysalueella. Lajille sopivimmat kohdat sijoittunevat alueen polkujen varsille ja Heinolantien pohjoispuolen metsän reunavyöhykkeelle, joissa maanpinta on hiukan häiriintynyt kulutuksen ja tienpientareen vuoksi. Huomionarvoisten kasvien etsinnässä ei kuitenkaan löytynyt kangasvuokon ruusukkeita tai kukkineiden yksilöiden kukkavanoja. Kukkivia kangasvuokkoja ei olisi voinut löytää kartoitusajankohdan myöhäisyyden takia.

Silmälläpidettävää (NT) kelta-apilaa kasvaa pieninä ryhminä tai yksittäin Heinolantien ja pyörätien välisen keskikaistan läntisessä osassa runsaan 50 m:n matkalla (Kuva 4.3).

4.3 Palosirkka

Elokuun inventointipäivä oli aurinkoinen ja soveltui hyvin palosirkkan havainnointiin. Läheisellä verrokkialueella sirkat olivat aktiivisia ennen Puutien alueen inventointia. Selvitysalueella lajia ei kuitenkaan tavattu.

4.4 Vieraslajit

Kasviselvityksen yhteydessä merkittiin Heinolantien varressa havaitut haitallisten vieraslajien esiintymät (ks. Liite 3, Kuva 1). Komealupiinia kasvaa useissa kohdissa harvahkoina pienialaisina kasvustoina tai yksittäin Heinolantien varressa. Kurtturuusua todettiin kahdessa paikassa tienpientareella.

4.5 Muuta

Kentällä havaittiin elokuussa myös maassa olevia, todennäköisesti pistiäisten tekemiä, yksittäisiä koloja hienossa hiekkamaassa. Kolot olivat keskittyneet tiettyihin kohtiin aluetta.

Kuva 4.5. Hiekkaan kaivetun pesäkäytävän suuaukko.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET, SUOSITUKSET JA JATKOSELVITYSTARPEET

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelu-, metsä- tai vesilain tarkoittamia suojeltavia luontotyypppejä. Alueen luonnontilaisen kaltaisessa metsäosassa on suositeltavaa noudattaa säästeliästä metsänhoitotapaa tai rauhoittaa metsä kokonaan sopivalla kaavamerkinnällä (esim. luo) edustavana Salpausselän lakialueen metsäkohteena.

Kasvillisuuden ja elinympäristötyyppien laadun perusteella on tehty asiantuntija-arvio (Jyrki Leskinen) selvitysalueella mahdollisesti elävistä huomionarvoisista perhoslajeista ja niiden selvitystarpeesta (ks. Liite 3). Mahdollisen perhosselvityksen yhteydessä voidaan täydentää kasvillisuusselvitystä etenkin kevätlajien osalta.

Nyt löydetyt vieraslajiesiintymät suositellaan hävitettävän. Alueen jatkosuunnittelun ja varsinkin mahdollisen rakentamisen yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota vieraslajien esiintymiseen ja torjuntaa.

6 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Kontula T. & Raunio A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2 – luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5 | 2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö.

Metsänen, T. & Kekki, I. 2016. Palosirkkakartoitukset Lahden Nastolassa 2016 – väliraportti. Luontoselvitys Metsänen. Sähköinen dokumentti. 29.12.2016.

Syrjänen K., Hakalisto S., Mikkola J., Musta I., Nissinen M., Savolainen R., Seppälä J., Seppälä M., Siitonen J. & Valkeapää A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. Ympäristöministeriön raportteja 17 / 2016.

LIITTEET

Liite 1. Selvitysalueen putkilokasvien lajiluettelo ja runsausluokat.

Liite 2. Kartta 1 Puutien selvitysalueen vieraslajit.

Liite 3. Asiantuntija-arvio Puutien kaava-alueen mahdollisista huomionarvoisista perhosista.

Sähköinen paikkatietoaineisto

Runsausluokat:

1= runsas, esiintyy laajalti

2=runsas tai melko runsas paikallisesti tai laajalti yleinen, vaikkei kovin runsas

3=kohtalainen, muutamia kasvupaikkoja/kasvustoja, joissa voi olla useita yksilöitä

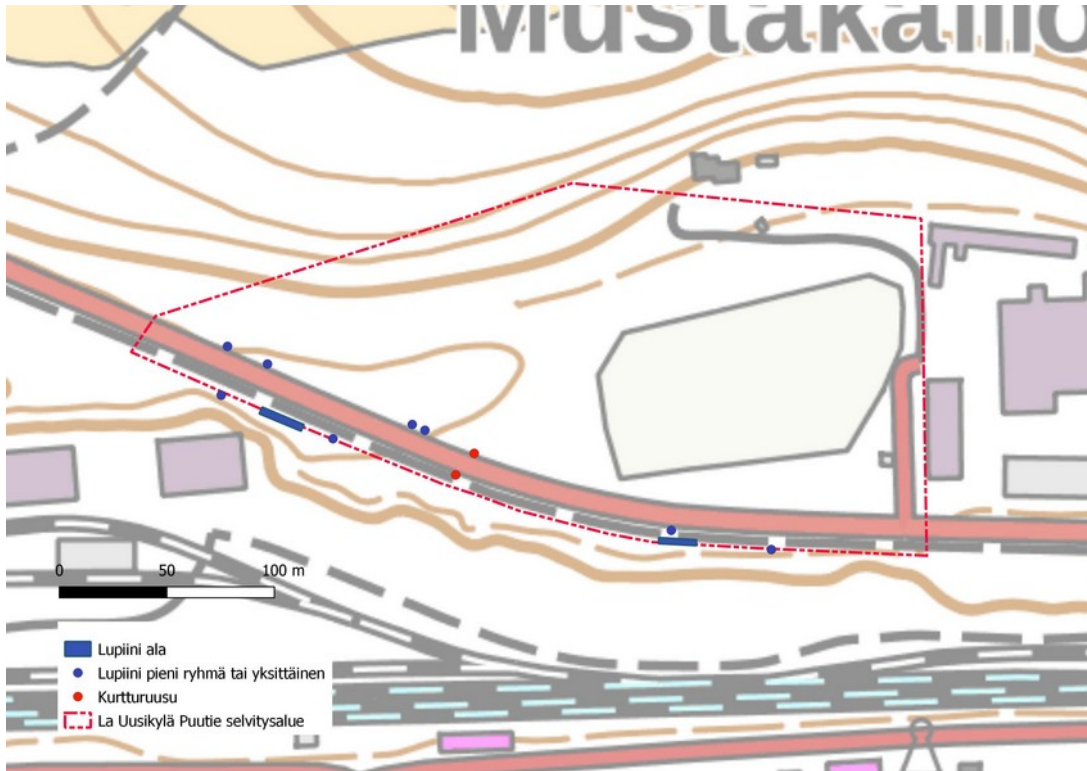
4=niukka, yksittäinen tai muutama kasvupaikka, jossa melko vähän yksilöitä

5=satunnainen, yksittäinen tai muutama yksittäinen yksilö

Laji	Laji tiet.	Runsauslk	Laji	Laji tiet.	Runsauslk
ahojäkkärä	<i>Gnaphalium sylvaticum</i>	4	niittynurmikka	<i>Poa pratensis</i>	2
ahokeltano	<i>Hieracium sect. Vulgata</i>	4-5	niittynätkelmä	<i>Lathyrus pratensis</i>	3
ahomansikka	<i>Fragaria vesca</i>	2-3	nurmihärkki	<i>Cerastium fontanum</i>	3-4
aho-orvokki	<i>Viola canina</i>	4	nurmiipiippo	<i>Luzula multiflora</i>	4
ahopukinjuuri	<i>Pimpinella saxifraga</i>	3	nurmiröllä	<i>Agrostis capillaris</i>	1-2
ahosuolaheinä	<i>Rumex acetosella</i>	2	nurmitädyke	<i>Veronica chamaedrys</i>	2-3
aitovirna	<i>Vicia sepium</i>	4	nurmitähkiö	<i>Phleum pratense</i>	2-3
haapa	<i>Populus tremula</i>	3	paimenmatara	<i>Galium album</i>	3
hieskoivu	<i>Betula pubescens</i>	3	paju	<i>Salix sp</i>	4
hietakastikka	<i>Calamagrostis epigejos</i>	2	peltohatikka	<i>Spergula arvensis</i>	4
hiirenvima	<i>Vicia cracca</i>	3	peltokaali	<i>Brassica rapa</i>	4
hiirenvokeltanot	<i>Pilosella Cauligera-ryhmä</i>	4	peltomatara	<i>Galium spurium</i>	5
hopeahanhikki	<i>Potentilla argentea -ryhmä</i>	2	pelto-ohdake	<i>Cirsium arvense</i>	2-3
huopavokeltano	<i>Pilosella officinarum</i>	1	peltosaunio	<i>Tripleurospermum inodorum</i>	3-4
jauhosavikka	<i>Chenopodium album -ryhmä</i>	3	peltovalvatti	<i>Sonchus arvensis</i>	4
juolavehnä	<i>Elytrigia repens</i>	3	piennarmatara	<i>Galium x pomeranicum</i>	4
jänönsara	<i>Carex leporina</i>	3-4	pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i>	3
kalvassara	<i>Carex pallescens</i>	5	piharatamo	<i>Plantago major</i>	2-3
kanadankoiransilmä	<i>Erigeron canadensis</i>	4	pihasaunio	<i>Matricaria discoidea</i>	3
kanerva	<i>Calluna vulgaris</i>	2	pihätähtimö	<i>Stellaria media</i>	3
kangasmaitikka	<i>Melampyrum pratense</i>	3	pihlaja	<i>Sorbus aucuparia</i>	2-3
karvaskallioinen	<i>Erigeron acris</i>	2-3	pihatatar	<i>Polygonum aviculare</i>	2
kelta-apila	<i>Trifolium aureum</i>	3	piikkiohdake	<i>Cirsium vulgare</i>	5
keltakannusruoho	<i>Linaria vulgaris</i>	4	poimulehti	<i>Alchemilla sp</i>	2-3
keltamaksaruoho	<i>Sedum acre</i>	3-4	pujo	<i>Artemisia vulgaris</i>	2-3
ketomaruna	<i>Artemisia campestris</i>	4	puna-apila	<i>Trifolium pratense</i>	4
ketotuulenlento	<i>Filago arvensis</i>	5	punanata	<i>Festuca rubra</i>	2
kevättaskuruoho	<i>Noccaea caerulea -ryhmä</i>	4	punalehtiruusu	<i>Rosa glauca</i>	5
kielo	<i>Convallaria majalis</i>	2	punasolmukka	<i>Spergularia rubra</i>	3
kiertotatar	<i>Fallopia convolvulus</i>	4	puolukka	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	2
kirjopillike	<i>Galeopsis speciosa</i>	3-4	pölkkyruoho	<i>Turritis glabra</i>	5
kissankello	<i>Campanula rotundifolia</i>	4	raita	<i>Salix caprea</i>	4
kiiltopaju	<i>Salix phylicifolia</i>	4	ratakrassi	<i>Lepidium densiflorum</i>	3
koiranheinä	<i>Dactylis glomerata</i>	2-3	rauduskoivu	<i>Betula pendula</i>	2-3
komealupiini	<i>Lupinus polyphyllus</i>	4	rentohaarikko	<i>Sagina procumbens</i>	4
kultapiisku	<i>Solidago virgaurea</i>	3	rohtotädyke	<i>Veronica officinalis</i>	3
kurturuusu	<i>Rosa rugosa</i>	5	sarjakeltano	<i>Hieracium sect. Umbellata</i>	3
kuusi	<i>Picea abies</i>	3	siankärsämö	<i>Achillea millefolium</i>	1-2
lampaannata	<i>Festuca ovina</i>	3-4	sianpuolukka	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	2
leskenlehti	<i>Tussilago farfara</i>	4	silmäruoholaji	<i>Euphrasia sp</i>	4
linnunkaali	<i>Lapsana communis</i>	4	syysmaitiainen	<i>Scorzoneroidea autumnalis</i>	2
maitohorsma	<i>Chamaenerion angustifolium</i>	2-3	särmäkuisma	<i>Hypericum maculatum</i>	3
metsäapila	<i>Trifolium medium</i>	2	tahmavillakko	<i>Senecio viscosus</i>	2-3
metsäkastikka	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	2-3	tammi	<i>Quercus robur</i>	4
metsälauha	<i>Avenella flexuosa</i>	3	terttuselja	<i>Sambucus racemosa</i>	5
metsänätkelmä	<i>Lathyrus sylvestris</i>	5	ukontatar	<i>Persicaria lapathifolia</i>	4
metsäorvokki	<i>Viola riviniana</i>	4	vaahtera	<i>Acer platanoides</i>	3
mustikka	<i>Vaccinium myrtillus</i>	1	vadelma	<i>Rubus idaeus</i>	2-3
mäkitervakko	<i>Viscaria vulgaris</i>	3	valkoapila	<i>Trifolium repens</i>	2
mänty	<i>Pinus sylvestris</i>	1	viherjäsenruoho	<i>Scleranthus annuus</i>	3-4
niittyhumala	<i>Prunella vulgaris</i>	2	voikukka	<i>Taraxacum sp</i>	3
			vuohenputki	<i>Aegopodium podagraria</i>	2

Liite 2. Kuva 1. Vieraslajit.

Liite 3.

LAUSUNTO LAHDEN UDESSAKYLÄSSÄ SIJAITSEVAN PUUTIEN YLEISURHEILUKENTÄN POTENTIAALISESTA UHANALAISESTA PERHOSLAJISTOSTA

Yleistä

Alue sijaitsee taajama-alueella Salpausselän päällä, maantien 3136 (Heinolantie) tuntumassa. Urheilukentän lähiympäristö on kentän pohjois- ja länsipuolella puustoista, eteläpuolella kapea puustoinen alue rajautuu Heinolantiehen, ja kentän itäpuolella Puutien toisella puolella on isohko teollisuuskiinteistö. Kauempana kentän pohjoispuolella on maasto avoimempaa maatalousaluetta, eteläpuoli on rautatien toisella puolella tiiviimpää pientalovaltaista asuinalueutta. Matkaa kentän etelälaidasta rata-alueelle on noin sata metriä, ja radasta erkanevat useita pistoraitteita teollisuuskiinteistöihin kentän länsireunan tasolta muodostaen avoimen ratapiha-alueen.

Alueen luonne, avoin kenttämaasto harjun päällä, on lämmin ja jopa paahteinen, joten siellä todennäköisimmin elää lämpöhakuisia lajeja. Paahdeympäristöjen lajeista moni on uhanalainen. Alueen läheisyydessä on ratapiha-alue, joten lajisto voi olla osittain samaa ja joidenkin lajien populaatiot voivat muodostaa yhteisen metapopulaation.

Arvioinnin kriteerit

Tässä lausunnossa on arvioitu alueella mahdollisesti esiintyviä uhanalaisia perhosia, huomioiden erityisesti alueen sijainti harjumaastossa, alueen kasvillisuustiedot (perhostoukkien ravintokasvit, kasvilajien esiintymisrunsas) sekä perhosten levinneisyystiedot ja lajihavainnot vuoden 2000 jälkeen Etelä-Hämeen eliömaantieteellisellä alueella tai lähialueilla samantyyppisissä elinympäristöissä kuin Uusikylä. Joidenkin lajien kohdalla on käytetty harkintaa lajin sisällyttämiseksi tai pois sulkemiseksi lajilistalta. Näiden lajien osalta on kuitenkin konsultoitu mm. Suomen Perhosharrastajat Ry:n toiminnanjohtajaa Jari Kaitilaa ennen päätöstä. Suomessa noudatetaan Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) mukaista eliöiden uhanalaisluokittelua. Sen mukaan varsinaiset uhanalaisiksi määritellyt lajit on ryhmitelty lausunnossa kolmeen luokkaan (CR, EN ja VU). Näiden lisäksi mukaan on otettu luokka, jonka mukaisten lajien kannat ovat vähentyneet voimakkaasti, ja jotka ilman elinympäristöjensä kohentumista saattavat muuttua uhanalaisiksi (NT).

Luonnonsuojelulaki (20.12.1996/1096), sen johdosta annettu asetus (160/1997) ja asetuksen liitteitä koskeva asetusmuutos (521/2021 28.6.2021) määrittelevät rauhoitetut eliölaajat sekä erityisesti suojellut lajit. Erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Rauhoitetuja lajeja ei lausunnon lajeissa ollut yhtään, mutta erityisesti suojeltavia oli yhteensä 11 lajia, IUCN luokissa CR ja EN.

Lausunnon liitteen lista alueen potentiaalisista uhanalaisista perhosista on ryhmitelty värikoodien mukaan kriittisesti uhanalaisista lajeista vähemmän kriittisiin siten, että tummemman punaisella pohjavärillä esitetyt lajit kuuluvat erityisesti suojeltaviin lajeihin, vaaleamman punaisella pohjavärillä ovat erittäin uhanalaiset lajit, jotka eivät kuulu erityisesti suojeltaviin, oranssilla pohjavärillä olevat muihin vaarantuneisiin lajeihin ja kellertävällä pohjavärillä silmälläpidettäviin lajeihin.

Erityisesti suojeltavien lajien esiintyminen tulisi selvittää alueelta riippumatta ravintokasvien runsaudesta toimenpidealueella, koska niitä todennäköisesti esiintyy alueen läheisyydestä, mm. radan varrelta ja ratapiha-alueelta. Muiden erittäin uhanalaisten (EN) lajien ravintokasvit olivat toimenpidealueella yleisiä ja runsaita, joten näiden viiden lajin esiintyminen on syytä myös selvittää. Muiden vaarantuneiden lajien osalta voidaan

käyttää harkintaa ravintokasvin esiintymisen runsauden sekä lajin tyypillisimmän elinympäristön perusteella. Näillä perusteilla esimerkiksi kosteiden niittyjen lajit samoin kuin metsälajit voidaan jättää vähemmälle huomiolle. VU-statuksen lajeja on listalla yhteensä 16 lajia. Silmälläpidettävät (NT) lajit ovat listalla lähinnä siksi, että niiden esiintyminen alueella voidaan huomioida tavattaessa muiden selvitysten ohessa, mutta jotka eivät vaadi välittömiä toimenpiteitä. Näitä lajeja on listalla 22 kappaletta.

Yhteenveto lajeista:

- Kriittiset, elinympäristön säilyminen turvattava 11 kpl selvitettävä
- Erittäin uhanalaiset 5 kpl selvitettävä
- Vaarantuneet 16 kpl suositus selvittää soveltuen
- Silmälläpidettävät 22 kpl mainittava tavattaessa

Helsingissä, 15.10.2021

Jyrki Leskinen
Luontokartoittaja, perhosasiantuntija

LIITE. Potentialiaaliset ja uhanalaiset sekä erityisesti suojellut perhoslajit.

Uhanalaiset lajit kuuluvat luokkiin CR (Critically endangered), EN (Endangered) ja VU (Vulnerable).

= kriittiset lajit, joiden mahdollinen esiintyminen tulee selvittää (CR, EN /erityisesti suojeltavat lajit).

=erittäin uhanalaiset lajit, joille ei kuitenkaan ole esitetty vielä suojelutarvetta (EN).

= vaarantuneet lajit, joilla suuri uhka hävitä luonnosta keskipitkällä aikavälillä.

=silmailäpidettävät. miltei täyttää jonkin korkeampien uhanalaisuusluokkien kriteerin tai todennäk. täyttää sellaisen lähitulevaisuudessa.

=lajilla on kaksi (tai useampia) alueella esiintyvää ravintokasvia.

sininen
teksti

Ravintokasvien luokittelu

1= runsas, esiintyy laajalti

2=runsas tai melko runsas paikallisesti tai laajalti yleinen, vaikkei kovin runsas

3=kohtalainen, muutamia kasvupaikkoja/kasvustoja, joissa voi olla useita yksilöitä

4=niukka, yksittäinen tai muutama kasvupaikka, jossa melko vähän yksilöitä

5=satunnainen, yksittäinen tai muutama yksittäinen yksilö

Lihavoitu lajiteksti '= kasvi on Hämeen ely-alueella uhanalaisen perhosen ravintokasvi

	Perhoslaji	Tavattu vuoden 2000 jälkeen	IUCN-	Erityisesti	Ravintokasvi	
tieteellinen nimi	suomenkielinen nimi	ELY-keskusten alueet	luokka	suojeltava	suomenkiel. nimi	tieteellinen nimi runs.
Perittia farinella	Ketohitukoi	KAS	CR	Kyllä	nurmitädyke	<i>Veronica chamaedrys</i> 2-3
Athrips amoenellus	Paahdekulakoi	HAM	CR	Kyllä	hiirenvirna	<i>Vicia cracca</i> 3
Athetis gluteosa	Ahdeyökkönen	VAR, UUD, KAS, PIR, POS, POK	EN	Kyllä	heinäkasvit	<i>Poeceae</i>
Udea elutalis	Idänokakoisa	KAS, HAM	EN	Kyllä	pujo	<i>Artemisia vulgaris</i> 2-3
Udea elutalis	Idänokakoisa	KAS, HAM	EN	Kyllä	tahmavillakko	<i>Senecio viscosus</i> 2-3
Coleophora partitella	Töyräpussikoi	KAS, HAM, POK	EN	Kyllä	pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i> 3
Coleophora partitella	Töyräpussikoi	KAS, HAM, POK	EN	Kyllä	siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Gnorimoschema nordlandicoellum	Kallioishietakoi	UUD, KAS, POS, POK, LAP	EN	Kyllä	karvaskallioinen	<i>Erigeron acris</i> 2-3
Anacampsis fuscella	Mäkihiihikoi	HAM, PIR	EN	Kyllä	metsäapila	<i>Trifolium medium</i> 2
Graphoites caecana	Paahdekäikköääriäinen	VAR, HAM, PIR	EN	Kyllä	metsäapila	<i>Trifolium medium</i> 2
Coleophora filaginella	Tuulenlentopussikoi	UUD, HAM	EN	Kyllä	ketotulenlento	<i>Filago arvensis</i> 5
Coleophora albella	Valkoreunapussikoi	VAR, HAM	EN	Kyllä	mäkiteravakko	<i>Viscaria vulgaris</i> 3
Eupithecia pernotata	Viirupikkumittari	UUD, KAS	EN	Kyllä	ketomaru	<i>Artemisia campestris</i> 4
Eupithecia pernotata	Viirupikkumittari	UUD, KAS	EN	Kyllä	pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i> 3
Oxyptilus erictorum	Kangaskeltanosulkanen	ÄLA, VAR, UUD, KAS, PIR, POK	EN		huopavoikeltano	<i>Pilosella officinarum</i> 2
Coleophora conspicuella	Kaunokkipussikoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS	EN		kultapiisku	<i>Solidago virgaurea</i> 3
Coleophora millefolii	Kärsämöpussikoi	ÄLA, VAR, KAS, POK, POP	EN		siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Eupithecia sinuosaria	Rusokippumittari	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, POK, POP	EN		jauhasavikka	<i>Chenopodium album -ryhmä</i> 3
Calamia tridens	Viheryökkönen	VAR, UUD, KAS	EN		heinäkasvit	<i>Poeceae</i>
Agonopterix capreolella	Aholattakoi	VAR, UUD, KAS, PIR	VU		ahopukinjuuri	<i>Pimpinella saxifraga</i> 3
Panemeria tenebrata	Aurinkoyökkönen	KAS, HAM, ESA, POK	VU		nurmihärkki	<i>Cerastium fontanum</i> 3-4
Stigmella aeneofasciella	Hanhikkikäipiökoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, POK	VU		ahomansikka	<i>Fragaria vesca</i> 2-3
Hyponephele lycaon	Idänhärensilmä	KAS	VU		heinäkasvit	<i>Poeceae</i>
Scrobipalpa diffusa	Kallioisjäytäjäkoi	HAM, POP, LAP	VU		karvaskallioinen	<i>Erigeron acris</i> 2-3
Cochylidia heydeniana	Kallioiskätkökääriäinen	VAR, UUD, KAS, HAM, POK	VU		karvaskallioinen	<i>Erigeron acris</i> 2-3
Glyphterix equitella	Kallioikätkökoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR	VU		keltamaksaruoho	<i>Sedum acre</i> 3-4
Cupido argiades	Kannusinisipi	KAS	VU		metsäapila	<i>Trifolium medium</i> 2
Cupido argiades	Kannusinisipi	KAS	VU		puna-apila	<i>Trifolium pratense</i> 4
Chrysoesthia drurella	Kaunosavikkakoi	UUD, KAS, HAM, ESA, POK, POP	VU		jauhasavikka	<i>Chenopodium album -ryhmä</i> 3
Carterocephalus palaemon	Keltatäplähiipijä	VAR, PIR, ESA, EPO, KES, POS, POK, KAI, POP, LAP	VU		heinäkasvit	<i>Poeceae</i>
Epermenia profugella	Kiiltohammaskoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, POK	VU		ahopukinjuuri	<i>Pimpinella saxifraga</i> 3
Ectoedemia arcuatella	Mansikkakäipiökoi	ÄLA, VAR, KAS, HAM, PIR, POK	VU		ahomansikka	<i>Fragaria vesca</i> 2-3
Lygephila viciae	Sumuvirnayökkönen	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, KES	VU		virnat	<i>Vicia ssp.</i>
Oxyptilus parvidactylus	Tummakeltanosulkanen	ÄLA, VAR, KAS, HAM, POS, POK, KAI, POP	VU		huopavoikeltano	<i>Pilosella officinarum</i> 2
Coleophora expressella	Villapussikoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, ESA, POK	VU		pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i> 3
Coleophora expressella	Villapussikoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, ESA, POK	VU		siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Glaucopsyche alexis	Virnasinisipi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA	VU		aitovirna	<i>Vicia sepium</i> 4
Glaucopsyche alexis	Virnasinisipi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA	VU		niittyntkelmä	<i>Lathyrus pratensis</i> 3
Coleophora squamosella	Kallioispussikoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, POS, POK	NT		karvaskallioinen	<i>Erigeron acris</i> 2-3
Scythris potentillae	Kalliosukulakoi	VAR, UUD, KAS, HAM, ESA, EPO, POS, POK, KAI, POP	NT		ahosuolaheinä	<i>Rumex acetosella</i> 2
Coenonympha pamphilus	Keltaniityperhonen	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, KES, POS, POK, KAI, POP, LAP	NT		heinäkasvit	<i>Poeceae</i>
Mecyna flavalis	Ketokoisa	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM	NT		paimenmatara	<i>Galium album</i> 3
Phycitodes maritimus	Ketokukkakoisa	ÄLA, VAR, UUD, KAS, EPO, POK	NT		pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i> 3
Phycitodes maritimus	Ketokukkakoisa	ÄLA, VAR, UUD, KAS, EPO, POK	NT		siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Lycaena hippothoe	Ketokultasiipi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, KES, POS, POK, KAI, POP, LAP	NT		ahosuolaheinä	<i>Rumex acetosella</i> 2
Depressaria pulcherimella	Ketolattakoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, POK	NT		ahopukinjuuri	<i>Pimpinella saxifraga</i> 3
Pabulatrix pabulatricula	Kirjojuuriyökkönen		NT		heinäkasvit	<i>Poeceae</i>
Leucoptera lustratella	Kuismaryhäkoi	ÄLA, UUD, KAS, HAM, PIR, POK	NT		särmäkuisma	<i>Hypericum maculatum</i> 3
Epiblema granphanum	Kärsämälaikkukääriäinen	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, POS, POK	NT		siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Tinagma perdicellum	Mansikkavarsikoi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, POK, KAI	NT		ahomansikka	<i>Fragaria vesca</i> 2-3
Udea nebulalis	Niityyokakoisa	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, KES, POS, POK, KAI, POP	NT		kissankello	<i>Campanula rotundifolia</i> 4
Coleophora paripennella	Niitypussikoi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, EPO, POS, POK, POP, LAP	NT		pelto-ohdake	<i>Cirsium arvense</i> 2-3
Coleophora paripennella	Niitypussikoi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, EPO, POS, POK, POP, LAP	NT		piikkiohdake	<i>Cirsium vulgare</i> 5
Phyllonorycter nigrescentellus	Nätkelmäminakoi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, POS, POK	NT		aitovirna	<i>Vicia sepium</i> 4
Bucculatrix humiliella	Piennartöyhtökoi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, POK, POP	NT		pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i> 3
Bucculatrix humiliella	Piennartöyhtökoi	VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, POK, POP	NT		siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Eucosma aemulana	Pikkupellikääriäinen	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, POS, POK, KAI	NT		kultapiisku	<i>Solidago virgaurea</i> 3
Epirrhoe hastulata	Pikkuraanumittari	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, POS, POK, KAI, POP, LAP	NT		matarat	<i>Galium spp.</i> 4-5
Epirrhoe tristata	Synkkäraanumittari	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, KES, POS, POK, KAI, POP	NT		matarat	<i>Galium spp.</i> 4-5
Korscheltellus lupulinus	Tarhajuuriperhonen	VAR, UUD, KAS, HAM	NT		kielo	<i>Convallaria majalis</i> 2
Pyrgus alveus	Tummakirjosipi	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, POK	NT		ahomansikka	<i>Fragaria vesca</i> 2-3
Depressaria silesiaca	Töpölattakoi	UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, POK, POP	NT		pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i> 3
Depressaria silesiaca	Töpölattakoi	UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, POK, POP	NT		pujo	<i>Artemisia vulgaris</i> 2-3
Depressaria silesiaca	Töpölattakoi	UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, POK, POP	NT		siankärsämä	<i>Achillea millefolium</i> 1-2
Rhyacia simulans	Vajayökkönen	ÄLA, VAR, UUD, KAS, HAM, PIR, ESA, EPO, KES, POS, POK	NT		heinäkasvit	<i>Poeceae</i>